

EPERJESI LAPOK

Sárosmegye s városainak társadalmi s gazdasági érdekeit képviselő hetilap.

AZ „EPERJESI SZÉCHENYI-KÖR” ÉS A „SÁROSMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET” KÖZLÖNYE.

Szerkesztői iroda:

Megyeház.

Ide intézendő minden a lap szellemi részét illető közlemény.

Kiadóhivatal:

Az EPERJESI NÉPBANK helyiségeiben, főutca 2 ik sz. a.

Megjelen: minden vasárnap.

Előfizetési ár: vidékre postán vagy helyben házhoz küldve:

Egy évre . . . . . 5 frt — kr.
Félévre . . . . . 2 „ 50 „
Negyedévre . . . . . 1 „ 25 „

Hirdetési díj:

háromhasábos petit sor egyszeri hirdetése 5 kr., többszörös hirdetés jutányosabb.

Bélyegdij: minden hirdetésért külön 30 krajczár.

Nyilttér minden sor 10 kr.

Sárosmegye agrár-mérlege.

III

Baj, hogy a gazda csak egyszer arat egy esztendőben s mégis élnie kell egyik aratástól a másikig. Ritka földművelő, ki ez idő alatt ne lenne kénytelen kölesönköz fordulni. S mit tesz ilyenkor? Vagy uzsora áldozatává lesz, vagy az agrárviszonyoknak meg nem felelő, egészen más intenczióval bíró pénzügyezetekhez fordul segítségért. Mind a kettő rossz, különbség csak annyiban van köztük, hogy az egyik kisebb, a másik nagyobb rossz!

Ezen a bajon csakis a gazdaközönség személyes hitelének kifejlesztése által lehet segíteni, oda kellene törekednünk, hogy gazdáink számára oly pénzforgás létezzék, mely olesó kamat mellett bármily időben föltétlen hitelt nyújtson nekik.

Másik főbaj a munkaerő hiánya. Súlyosan érzi azt megyénknek minden egyes földbirtokosa, ki a tavaszi munkálatok alkalmával drága pénzen sem bir mezei munkást kapni, minek folytán nem munkálhatja meg földjét olyan jól, hogy az — ha szép tag is a birtoka — ősszel csak annyi jövedelmet is behozhasson, melyből a betáblázott kölcsöntökék kamatait törleszthesse! Élnei pedig csak továbbra is kell! és ugyan mi másból, ha csak ismét nem új kölcsönökből!

Főlöleseknek tartom itt megemlíteni még a czifrábnál czifrább névre elkeresztelt állami adókat, községi megveji pótlékokat, iskola, közmunka, közegészségügyi stb. költségeket, adományokat, különféle jötekményezőkhöz hozzájárulásokat, társadalmi díjakat, melyek mindannyian szintén hatalmasan hozzájárulnak az adóssági tételek szaporításához, s a mely utóbbiakról társadalmi ember magát ki nem vonhatja.

Szomorú kép, de való! s a ki kételkednék e sorokon, azt a mult számban levő statisztikai, ridegen álló számokra utasítjuk, pillantson rájuk egyet — s nem fogja rázni a fejét!

Bizony talán már sok is volt a keserűségből, — idején van, hogy egy kis édesítővel is szolgáljak. A mult 1884. év földbirtokérték forgalmáról, örömmel kell kijelentem, hogy sokkal jobbat mondhatok, mint hat előző kollegjáról.

A mult évben ugyanis: a birtokváltozás szerződések által 1.585.281 frt 86 kr., birtokváltozás végrehajtás által 449.98 frt 30 kr., birtokváltozás haláleset következtében 546.984 frt 27 kr., összesen 2.177.264 frt 43 kr.; bekebelezett teherkételek 787.239 frt s a teherből való felszabadítások 841.684 frt értéket képviselnek.

Jövedelem befolyt bélyegeken — eltekintve a birtokváltozások folytán kiszabott vagyon-átruházási és örökösödési illetékektől — 16015 frt 54 kr.

Örvendetes jelenség tehát csakugyan, hogy a mult esztendőben 54445 frttal többet fizettünk az adósságra, mint a mennyit tényleg kölcsönöztünk! Másrészt a birtokváltozásoknál is igen jó jel gyanánt tűnik fel azon körülmény, hogy bennök legnagyobb szerepet a szerződések általi kisebb birtok s parcelláris vételék játszanak, a mi oda enged következtetni, hogy az így keletkezett újabb birtokok — nem vévén nagyobb birtoktesteket — a saját megtakarított filléreiken jutottak földjeikhez.

Természetesen a vételáraknak bugyogó forrása még most is Amerikában keresendő, amennyiben — eltekintve a pénzügyezetekhez érkezett váltóktól — 1883-ik évben 998.294 frt 94 kr., az 1884-ik évi I., II. és III. negyedben 156.276 frt 23 kr. folyt be megyénkbe.

Csekély vigasz a nagy szomorúságban, hanem mégis több a semminél! Ha egy kis javulást látunk is ugyan agrár-viszonyainkban, azt még sem szabad soh'sem szem elől tévesztenünk, hogy a mi esekély van a jó helyzetben emitt-amott, azt bőven ellensúlyozza a mezőgazdasági nehéz válság. Hiába hivatkozunk viruló (?) ipar- s kereskedelmünkre, mert hát agrikulturnál országban ezek erősen a gazdaközönségre vannak utalva, melynek ha esehül meg a dolga, bizonyára pangásnak indul utána az előbbi is.

Fordítsuk figyelmünket főképen a földművelésre, azt igyekezzünk a jólét s tökély fokára emelni és akkor nem lesz századunk jelszava pusztá fénylő czifraság, hanem valóságos tény, melyre nemcsak a külföld, hanem magunk is elmondhatjuk, hogy „haladunk!”

Sztankay László.

Körjegyzők közgyűlése.

A sárosmegyei körjegyzők egyesülete f. hó 15-én délután tartotta meg évi rendes közgyűlését a megyeház kis termében. Sajnálattal kell megjegyeznünk, hogy a körjegyzők mindössze csak 16-an jelentek meg a gyűlésen, mely körülmény oda enged következtetni, hogy a tagok nem igen nagy érdeklődéssel viseltetnek ezen bizonyára fontos egylet iránt.

A gyűlést dr. Tahy Mihály, megye főjegyző, mint az egylet elnöke, nyitotta meg, üdvözlővén a jelenlévőket. Az elnök megnyitá beszédében különösen az egylet fontosságát s életrevalóságát fejtegette, tudatván végül a tagokkal, hogy a községi s körjegyzők nyugdíjalapja ez idő szerint 4696 frt 03 krt teszen, mely töké a megyei pénztárban kezeltek. Szomorú jelenségnek említette fel azon körülményt, hogy úgy az egyleti tagdíjak, valamint a nyugdíj-alapra eső részeket nagybárra csakis a szolgabírói hivatalok útján hajthatók be. Ezután következett a számvizsgáló-bizottság (tagjai: Cserépy János, Bartosik Ignác és Földi Gyula) jelentése, mely szerint a pénztár teljesen rendben találtatott ugyan, de a számadások az 1880—84. évekre nincsenek szabályszerűen lezárva. Erre Várköi János és Szavkolics László körjegyzők felszólalása után határozatott, hogy a pénztárak a számadásokat minden évről külön-külön zárja le szabályszerűen s minden tag részére állítson ki külön fizetési iveket, minek megtörténte után a számvizsgáló bizottság vizsgálja meg ujlag a pénztárt s jelentését terjeszse be. Az 1885-ik évi költségeloirányzat 350 frt 97 kr. bevétel s 160 frt kiadással állapított meg. Olvastatt továbbá Gurányi István, mogyoródi jegyző indítvány egy országos jegyzői árvaház létesítése iránt. Indítványozónak okadatolásában nagy derűtséget keltett azon passzus, melyben elmondja, hogy az adó sikeres behajtásáért kapott jutalmak (közbeiktások: talán kapott bírságot) is e czélra lennének fordítandók. A közgyűlés az eszmét pártolónak tartja, azonban a díjakat sokalja, miért is oly értelemben határoz-

TÁRCZA.

Milyen ő? . . .

Madonna ő a világ előtt,
A kihez szólni alig mernek,
De égő vágyó boldog egy nő,
Ha szíveink egymáson vernek!
Hó karjaiban akár hányszor,
Ha boldogságban részesülök,
Érzem, hogy tiszta szerelmétől
Mindenkoron megemesülök . . .
. . . Kéj a szemérem határi közt,
Mely olyan mint az üdvlehet . . .
Átengedés, — a nőiségnek
Szeplőtelen megőrzése mellett!
Okos, fukarkodó pazarlás
Az édes szerelmi kegyekben,
Szemérem a piruló arczban
És vágy a gyermeki szemekben:
Igy fogad engem büszke hölgyem,
Ilyen a lelke, a szerelme,
Ilyen gyönyörre vágya álma,
Ilyen boldogító kegyelme.
Madonna ő a világ előtt
A kihez szólni alig mernek,
De égő vágyó boldog egy nő,
Ha szíveink egymáson vernek!
S ha akkor lángoló arczomat
Keblére szemlesütve zárja,
Szilaj kebléből felém zajlik
Az érzelmeknek tengerárja;
És hogy ha akkor remegés közt
Nyilik sötétlen szempillája,
Ugy érzem, mintha megzendülne
Felettem az ég glóriája, —
S egy hosszú csóknak édes forró,
Kimondhatatlan gyönyörében
Élvezem mindazt, mit az ember
Csak élvezhet itt életében! . . .

A hálósipka.

Olasz beszély

Della Moncada grófnő korábban kelt ma föl, mint rendesen. Még álmában is üldözte az a gondolat, melynek hatása alatt most rózsás ujjával olyasféle mozdulatokat tett, mintha számolna.

A szép asszony nem igen értett a felsőbb mathézis eleméhez, miért is többször előlről kezdte a műtétet. Hátha mégis csalódott és nem az ötven-negyedik, hanem az ötvenötödik évben született? Igazán már harmincz éves volna? Hihetetlen! Hogy elmúlt az a sok idő! A fali naptárra tekintett, de ekkor még inkább megijedt, mert ott látta a mostani mellett a jövő évszámot is, mely csak hat hét múlva volt bekövetkezendő. Csunya naptár! Nincs benne egy csepp lovagiasság sem!

Moncada grófné a szürke szalon felé irányozta lépteit — mert volt ám egy másik is „couleur chair de Venus” modorban — és az asztalon fekvő könyvek közt lapozgatott. Ideges türelmetlenséggel dobta félre egymásután a köteteket és telt ajkai önkénytelen ásitásra nyitlak. „Mindig csak ugyanazok a nevek” mormogá. Hisz már előre tudta, miről irnak ezek az emberek. És találmra egy egészen vékonyka kötet után nyult, mely szégyenkezve rejtőzött a többi mögött.

Az olvasmány lekötötte figyelmét. Aki ezt írta, kitalálta a grófnő gondolatjait. Bánat, sóvárgás és kétségbeesés szolgált meg a sorokban és amellet a nyelvnek olyan tisztasága, a gondolatok olyan szüziesége, mintha egy szeráph lehelte volna azokat papírra.

— Hát akad még ilyen ember is a mi kétkedő századunkban? — merengett Della Moncada grófné.

És feltűntek előtte hosszú sorban a mindennapi közönséges arczok: férje a hatvan éves és ön dicsőségével soha be nem telő tábornok; a léha városi szenátor, az ostoba polgármester, az „ellenállhatlan” ezredes és még sokan, kiket a grófnő

nézete szerint csakis a kétlábaság mentett meg attól a sorstól, hogy — négylábasuk közé nem soroztattak. Unalom, végtelen unalom volt egész élete.

Bizonyára az ördög üzte az nap vele játékát. Mert míg így gondolkodott, az ismeretlen szerző alakjával összevetette a rendes ismerős kört, a szolga névjegyet hozott be. Parenti Ugo neve állott rajta, ugyanazé a fiatal költő, kinek versei a grófnét lelke mélyében megrendítették. — Mellékelve egy régi barát levele, ki a tehetséges író figyelmébe ajánlotta.

A sátn jól választotta ki a kísértés perzét. Egy héttel később egészen otthonosan érezte magát a halvány poeta a Moncadak palotájában. És midőn a hold ezüstsugarakkal özönlötte be a nagy parkot, odavilágított egy padra is, hol Parenti Ugo Carmelita grófnő karsu természetét tartotta átölelve.

Carmelita végre rátalált a magáéhoz rokon lélekre. Tekintete fénylett, midőn az ifju fekete furtjein végigsimitott. Ez saját verseit szavalta, mi ugy vette ki magát, mintha a távolból harang szólna.

Ah, milyen szép lehetett az élet az ő oldalán, távol a világ zajától! Idyll, valóságos idyll.

Parenti Ugo tovább is énekelt az ő déli égéről, kék tengeréről és dus palmaerdőiről. Pedig rendes időjárásban nem is volt annyira költői hajlamu és a poézis csupán arra szolgált neki, hogy üres idejét betöltsse vele.

Hetek multak ilyenformán. Egy napon Parenti odalépett a grófné elé s tudtára adta:

— Ma haza utazom!

Mire ez hősies elhatározással azt felelte:

— S én veled utazom; szökjünk együtt!

A költő elhalványodott. Először történt, hogy a grófné „eszményi” odaadása látható alakot öltött. E szavak „ma haza utazom”, képviselték a szikrát, mely körülük a láthatárt lángba borította. Pedig Parenti tartott a lángoktól és őszintén félt a büntető kodextól, mely bizonyos időre terjedő fogházat mér ki arra, ki a más feleségét megszőkíti.

tak, hogy egyszersmindenkorra fizetendő 2 frt, a ki pedig be akar lépni, az fizessen évente 1 frtot. Vágó Ferenc indítványai közül különösen pártolásra talált az, melynek értelmében a marhalevelek kiállítását a jegyzőkre bízzák; e tárgyban felterjesztést intéznek a megyéhez, hogy tegye meg e tekintetben a kellő lépéseket. — Cserépy János, N.-Sáros község jegyzőjének az országos központi egyesület gyűlésének lefolyásáról szóló jelentése tudomásul vétetett, egyedül Földi Gyula sírokai körjegyző tett rá megjegyzést, mondván, hogy „Sok füst, kevés pecsenye!” — mire Cserépy J. egész terjedelmében kifejtette, hogy mi volt a körjegyző 1871 előtt, s milyen állása van jelenleg úgy a társadalomban, mint a hivatalilag, mely javulást tisztán eskis a társulásnak, a központi egyesületnek lehet köszönni. A jegyzői vizsgálat bizottságba szótöbbséggel rendes tagokul Lukács Győző hanusfalvi s Rády Antal herbeji, póttagul pedig Prezenszky László dobai körjegyzők választottak be. Bartosik Ignác lemondván számvizsgáló bizottsági tagságáról, helyébe Kotunovics János soóvári körjegyző választott meg.

A folyó ügyek letárgyalása után következett Bartosik Ignác, kis-sárosi körjegyző több életre való indítványa, minők: a lak- s fuvarbérre vonatkozó szabályrendelet módosítása, megbízható s felelősségre vonható kézbesítők alkalmazása, betiltása annak, hogy községi okmányok a körjegyző közbenjötté nélkül ne legyenek kiadhatók, ajánlott levelek portómentessége, haláleseteknek az illető lelkészi hivatalok által 3 nap alatt való közlése stb. Ezen dolgokhoz — melyek nagyjából elfogadtattak — az indítványozón kívül Cserépy, Szavkulics, Földi s Oberlender körjegyzők szoltak hozzá.

Megemlítendőnek tartjuk még Földi Gyula sírokai körjegyző indítványát, mely szerint jegyzői könyvi köszönetet kért szavaztatni Langer Alajos helybeli kir. illetékkiszabási hivatali főnöknek humánus eljárásáért a jegyzőkkel szemben a hagyatéki ügyekben, amennyiben a halálesetfelvételeket a jegyzők önhibájukon kívül igen ritkán terjesztik be 15 nap alatt s nevezett főnök ur daczára ennek, habár jogában állna, még sem bírságotja meg őket. Erre Cserépy János azzal felelt, hogy az illetékkiszabási hivatal főnökének először is nem áll jogában őket megbírságotni, amennyiben az a kir. adófelügyelő hatáskörébe tartozik, és hogy különben is úgy neki, mint több kollegájának a „humánus“ bánásmóddal ép' az ellenkezőjét kellett tapasztalnia a fentnevezett főnök úr részéről, miért is kéri az indítványt elejténi.

Földi indítványa el nem fogadtatott s a gyűlés zajosan éltetve derék elnökét s megköszönve fáradozását, feloszlott.

Külfélék.

Dr. Schmidt Gyula városunk országgy. képviselője f. hó 19-én tartotta meg szűzbeszédjét a t. Házban, hol a beszédet igen jól fogadták s szónoknak állításait gyakran helyeselték. Képviselőnk eme beszédjét jövő számunkban egész terjedelmében közölni fogjuk.

Dr. Berzeviczy Albert, miniszteri tanácsos urnak e napokban fia született. Ezen ör-

Mennyivel boldogabbak azok a regény- és hőskölteménybeli hősök! Semmi dolguk az államügyeszszel. Fittyet hánynak neki és a világnak. Meg is próbálta ez álláspontját a grófné előtt kifejténi, de kudarcot vallott. Carmelita nem hasonlíthatott Boccaccio hősnőjéhez; illetlen dolognak tartotta volna férjét, ennek háta mögött rászédni. Szeretni akart nyíltan és szabadon, szeretve lenni mindenekfelett és minden áron. Tehát szó se legyen egyébről, mint a szokésról.

A szegény poeta nagy nehezen adta beleegyezését az államesinyhez. Erősen neki gyűrűközött a készülődésnek, míg Carmelita a maga részéről is mindent megtett, hogy szerencsésen megszabaduljon férjétől.

Ez alkalommal belátta, hogy az ilyen vállalat minden költsége mellett számtalan akadálylyal jár. Csak nem lehetett középkori delnök módjára lóháton, röpke szoknyában és egyetlen pár cipővel odább állni. Ruháit, eszükét és fehérműjét szobaleánya őrizte, ékszerét férjére voltak bízva. Hogy ezt mind magához vehesse, ürügyre volt szüksége. Azt mondta férjének, hogy Toskanába utazik négy hétre anyját meglátogatni, mi elég indok volt arra, hogy fél Bologna gyászt öltösn.

Carmelita egyedül foglalt helyet egy kupében. A következő állomásnál Parenti is beszállt hozzá. Fájdalom nem egyedül, hanem több utazóval, kik elég kegyetlenek voltak a két szerelmes vágyaival mitsem törődni. Konokul ragaszkodtak helyükhöz és meg sem moceztantak, bármennyire kívánta is őket Parenti a pokol legmélyebb fenekére.

Carmelita merengő arezeal nézett maga elé. Areza lázas pirban égett, szeméi ragyogtak a félszomályban. Ő nem érezte a hideget, mely a szegény poetát a fogvazogásig keresztüljárta.

A fagyos éji levegő kissé kijózanította Parenti urat. Gondolkodóba esett.

— A nyil elpattant tegzéről — gondoló magában — a végzetes lépés meg van téve! Milyen

vendetes családi esemény alkalmából ő méltósága fogadja legőszintébb üdvözlésünket!

Jótekonyság. Dr. Vályi János ő méltósága megyés püskökünk a jótekonyságban határt nem ismerő nemes szívének ismét újabb nyilvánulását adta ezáltal, hogy legközelebb a kórházi- s szegény-alap részére 100—100 frtot adományozott. A szenvedő emberiség nevében nem mulaszt-hatjuk el ő méltóságának e téren is hálás köszönetünket nyilvánítani.

Adomány. N. N. ur a városi kórház javára tíz forintot adományozott, fogadja az intézet nevében hálás köszönetemet. — Eperjes 1885. február 20-án. — Dr. Lakner Árpád, városi főorvos, kórházi igazgató.

Gazdasági tudósító. A m. kir. földm. miniszterium a tapolyi járás gazdasági tudósítójává Ferenczy Béla, giráltyi földbirtokost nevezte ki.

Műkedvelői előadás A vöröskereszt-egylet által f. hó 14. s 15-én rendezett műkedvelői előadásról térszűke miatt jelenleg csak röviden annyit jegyzünk meg, hogy úgy a szindarab s szavalat, valamint az előképek minden várakozáson felül kitértően sikerültek. Az előadás részletes leírását jövő számunk „Tárcza“ rovatában közöljük egész terjedelemben az olvasó közönséggel. Ez alkalommal eskis az anyagi sikert tüntetjük fel a következőkben: bevétel jegyekért 750 frt 70 kr. felülfizetés Dobay Sándor és Görgey Sándor urak által 5 frt összesen: 755 frt 70 kr. kiadás 405 frt 09 kr. marad tiszta jövedelem ezimén 350 frt 61 kr. Ezen összegből 175 frt 30 kr. a városi színházalap, 175 frt 31 kr. pedig a vöröskereszt-egyletre esik.

Utezák elnevezése Az olvasó közönségnek mindenesetre feltűnik, hogy e tárgyat ügyszólván állandósítjuk újdonság-rovatunkban, hanem hát kénytelenek vagyunk vele, mert a városi tanács rendületlenül nem akar tudomást venni e dolgról, melyet, — erősen föltettük magunkban, — hogy mindaddig bolygatni fogunk, míg végre a hatóság maga is megújja a sok nógatást — s intézkedni fog! Említettük lapunk mult előtti számában, hogy az utezákat elnevezését illetőleg kész tervvel fogunk szolgálni. Ezen ígérletünket egyelőre úgy váltjuk be, hogy felhívjuk a tanács figyelmét a kataszteri térképekre, melyekben az egyes utezákat névszerint egytől-egyig jelezve vannak. Azon tehát, hogy mikép kellene az utezákat elkeresztelni, — egyáltalában nem kell g o d o l k o d n i, — pusztán csak azt az intézkedést kell megtenni a város atyáinak, hogy megemlékelték a névjelző táblácskákat s azokat mielőbb kiakasztatják az utezákra, a mi épen nem kerül valami borzasztó fáradságba s költségbe, a mennyiben körülbelül 10 frtnyi összeggel keresztülvihető a nagy (!) munka. Dicsőnek zengenék, ha egy szép reggel arra a kellemes meglepetésre ébrednénk, hogy utezánk immáron nem p o g á n y o k többé, hanem civilizáltak kereszteltek!

Vöröskereszt-egylet Az országos vöröskereszt-egyesület eperjesi fiókja f. hó 17-én tartotta meg közgyűlését a városi tanácsteremben. E helyütt a titkári jelentésben foglalt eskis azon főbb mozzanatok regisztrálására szoritkozunk, melyeknek fontossága elvitázhatatlan tény. A jelentés szerint ugyanis Péchy Zsigmond elnök, a választmány képviselőjében részt vett egy a f. évi január hó 27-én megtartott

értekezleten, melyet Berzeviczy Egyed, budapesti központi megbízott hívott össze városunkba, s melyen kívülök részt vett még a es. kir. hadtestparancsnokság részéről dr. Hasz Ferenc ezredorvos és Illich Ferenc üzletvezető, mint a kassa-oderbergi vasut megbízottja. Ezen értekezlet n azon fontos dolog ment határozatba, hogy az eperjesi vasuti pályaudvaron egy 12 ágygyal berendezendő betegszálló-állomás létesíttessék, mely ezétra a vasúti társaság a II. számú fűtőházat engedte át. A belső berendezést illetőleg, minthogy az egyesület ez idő szerint még nem tödőzheti a mintegy 300 frtnyi költséget, csak később fognak az intézkedések megtétni. Ezzel kapcsolatosan az egyesület elnöke még egy igen üdvös eszmének adott indítványszerű kifejezést. Kifejtette ugyanis, hogy Eperjes mint stratégiai pont igen fontos katonai pozíció, — s egy esetleges háború alkalmával nagyobb mérvű katonai erő befogadására van hivatva. Míután pedig sem rendes katonai, sem rendes polgári kórházzal nem bír, ennek hiánya háború alkalmával nagyon is érezhető lenne, miért is szükséges volna, hogy az országos vöröskereszt-egylet Eperjesen egy rendes kórházat állítson fel, mely esme annál is inkább könnyen volna létesíthető, mert Sárosmegye közönsége azon esetre, ha béke idején az alakítandó kórház polgári ezélokra használtatnék, valószínűleg nagyobb pénzüsséggel járulna hozzá a költségekhez. Főlöleges bővebben fejtegetnünk, hogy mily nagy horderejű tény volna, épen napjainkban, midőn a közegészségügy oly ijesztő mérvben hanyatlík s magát a népesedést is megbénítja, egy mintaszerűleg berendezett vöröskereszt-egyleti kórház létesítése városunkban, hol nemesak a katonák, hanem a polgárok is gondos, szakavatott ápolásban részesülnének megfelelő olesó díjért. Ez volna az országos vörös keresztnek egyik állandó s polgárilag is érezhető jótéteményes hivatása. Adja az Isten, hogy mihamarább testet nyerjen az itt előadott két dolog, ez által hird tven a vöröskereszt áldásos működését országszerte!

Köszönetnyilvánítás A vöröskereszt-egylet által f. hó 14. s 15-én rendezett s minden várakozáson felül kitértően sikerült előadások rendezőinek, u. m. Semsey-Kösch Kornélia ő nagysága és Kählig Ede alezredes úrnak az egyesület közgyűlésileg köszönetet s elismerést szavazott. E méltányos köszönetnyilvánításhoz a nagy közönség nevében mi is hozzájárulunk s a buzgó rendezőknek a nagy élvezetért, melyet nekünk szereztek, nyilvánosan mondunk dicséző köszönetet — őszintén gratulálva a szép sikerhez, mely nemesak szellemileg, hanem anyagilag is ritkítja párját.

Honvédegylet. A sárosmegyei honvédegylet legutóbbi ülésében elhatározta, hogy alapszabályait felküldi a központi együlethez. A képviseltetést illetőleg pedig egyhangulag végeztetett, hogy a központi honvédegylet értekezletére Kovácsy János, városi tisztí ügyész fog kiküldetni.

Farsang a „Stefánia“ növeldében Utolsó farsang alkalmával a növendékek örömeire meg tartott táncpróba igazán oly kitértően sikerült, hogy Dite Wenzel, növeldéi tánczitanónak méltán megszavazhatjuk a dicséretet. A növendékek ügyessége s jártassága úgy a kórtánczban, mint a franczia-s udvari-négyesekben és különösen a magyar magántánczban, melyeket Bónis Sárka, Hegedüs Jetti,

Ugo hortyogása megrezgette a koesi falait.

— Milyen illetlenség, hogy ő alszik, míg én unatkozom! És ez a hálósipka! Hasonlít a házmeszteréhez bolognai palotámban. Egészen másnak tetszett eddig és ha jól meggondolom . . . .

E pillanatban megállott a koesi, a vonatvezető bekiállott:

— Pistoja, tessék átszállni!

Parenti fölrezzent álmából. A grófné lebocsátotta fátyolát és mindketten kiszálltak. De Carmelita nem fogadta el Ugo felényujtott karját.

A városkába mentek, a mint előre meg volt beszélve. A vendéglőbe érve, Parenti szobát rendelt. — Kettőt kérek! — mondá parancsoló hangon Carmelita.

Midőn Carmelita magára maradt, erős felindulás vett rajta erőt. A szoba hasonlított a vendéglői lakások bármelyikéhez. Rideg volt és nyoma sem látszott rajta az ottani kényelemnek.

Ilyen környezetbe csakugyan beleillett — az a szerencsétlen hálósipka!

E pillanatban megnyílt a szomszéd szoba ajtaja és a küszöbön félénk arezeal, szörnyű náthásan és a hálósipkát homlokára huzva, jelent meg a költő.

Carmelita pillanatig megrémülve tekintett rá, aztán mint a megsebzett párduez, mely ellenségét készül megrohanni, hátrahajolt:

— Mit keres ön itt?

Néhány nap mulva Della Moncada grófné visszatért Bolognába. Anyja egészségi állapota annyira megjavult, hogy teljes megnyugvással boesáthatta haza leányát.

A szép Carmelita ezentul nem állhatta ki a költőket.

szép ő! Mennyire szeret és milyen boldog leszek vele! Beh kár, hogy nem vethetem magamat lábaihoz, hogy nem vagyunk egyedül! Türelem! a három óra csak elmúlik és akkor enyém lesz . . . Mit mondanak majd otthon? Különösen a leányok . . . Az a kis Julia, kit nem mertem elvenni, mivel szegény volt. Magam sem vagyok gazdag! Aki valaha azt mondta volna, hogy egy grófné velem megszökik! . . . Milyen hideg van ma! különösen a lábam fázik. Csak felülhetném posztócipőmet. . . de mikor podgyaszom alján vannak . . . Julia ajándékozta, de most már a fejem is fázik. Nem bírom tovább: felteszem a hálósipkám.

És Parenti úr belelyült zsebébe, kivette onnan a fekete pamutból készült hálósipkát és mélyen lehúzta a hidegtől megdermedt két füle.

A grófné megrémülve tekintett rá. A boldogtalan poeta újra belemerült álmodozásába:

— Milyen boldogok leszünk mi ketten! És ha sikerül az elválás, nőül veszek kedves Carmelita. Enyém leszel, egészen az enyém leszel, egészen az enyém!

A koesi ringó mozgása alatt lassanként lecsukta pillait; nem télt bele öt perc és Parenti Ugo, a nagy olasz költő, horkolt.

*

— Édes Istenem! csak nem fog aludni? — tépelődött ezalatt a grófnő — és milyen csunya ezzel a rengeteg nagy hálósipkával a fején! Hogyan lehet önmagát ennyire eleszűfítani?

Önkénytelenül lecsukta szeméit és azon volt, hogy a férfi képét, kiért mindent áldozott, kedvesebb alakba tüntesse maga elé.

— Szeretni fogom őt, mindene lesz. Ő imádni fog és a konyhára is felügyel. Két, három tál étel elég lesz számunkra, fűrdőszoba majd csak akad. Munkája után fogunk élni, mert kivüle senkinek sem akarok lekötölezettje lenni. Édes szerelmem, mennyire szeretlek!

tak, hogy egyszersmindenkora fizetendő 2 frt, a ki pedig be akar lépni, az fizessen évente 1 frtot. Vágó Ferenc indítványai közül különösen pártolásra talált az, melynek értelmében a marhalevelek kiállítására a jegyzőkre bizassék; e tárgyban felterjesztést intéznek a megyéhez, hogy tegye meg e tekintetben a kellő lépéseket. — Cserépy János, N.-Sáros község jegyzőjének az országos központi egyület gyűlésének lefolyásáról szóló jelentése tudomásul vétetett, egyedül Földi Gyula sírókai körjegyző tett rá megjegyzést, mondván, hogy „Sok füst, kevés peccsénye!” — mire Cserépy J. egész terjedelmében kifejtette, hogy mi volt a körjegyző 1871 előtt, s milyen állása van jelenleg úgy a társadalomban, mint a hivatalilag, mely javulást tisztán csak a társulásnak, a központi együletnek lehet köszönni. A jegyzői vizsgálat bizottságba szótöbbséggel rendes tagokul Lukácsy Győző hánusfalvi s Rády Antal herbeji, póttagul pedig Prezenszky László dobai körjegyzők választottak be. Bartosik Ignác lemondván számvizsgáló bizottsági tagságáról, helyébe Kotunovics János soóvári körjegyző választotta meg.

A folyó ügyek letárgyalása után következett Bartosik Ignác, kis-sárosi körjegyző több életre való indítványa, minők: a lak- s fuvarbérre vonatkozó szabályrendelet módosítása, megbízható s felelősségre vonható kézbesítők alkalmazása, betiltása annak, hogy községi okmányok a körjegyző közbenjötté nélkül ne legyenek kiadhatók, ajánlott levelek portómentessége, haláleseteknek az illető lelkészi hivatalok által 3 nap alatt való közlése stb. Ezen dolgokhoz — melyek nagyjából elfogadtattak — az indítványozón kívül Cserépy, Szavkulics, Földi s Oberlender körjegyzők szóltak hozzá.

Megemlítendőnek tartjuk még Földi Gyula sírókai körjegyző indítványát, mely szerint jegyzőkönyvi köszönetet kért szavaztatni Langer Alajos helybeli kir. illetékkiszabási hivatali főnöknek humánus eljárásáért a jegyzőkkel szemben a hagyatékai ügyekben, amennyiben a halálesetfelveleket a jegyzők önhibájukon kívül igen ritkán terjesztik be 15 nap alatt s nevezett főnök ur daczára ennek, habár jogában állna, még sem bírságotja meg őket. Erre Cserépy János azzal felelt, hogy az illetékkiszabási hivatal főnökének először is nem áll jogában őket megbírságotni, amennyiben az a kir. adófelügyelő hatáskörébe tartozik, és hogy különben is úgy neki, mint több kollegájának a „humánus” bánásmóddal ép az ellenkezőjét kellett tapasztalnia a fentnevezett főnök úr részéről, miért is kéri az indítványt elejteni.

Földi indítványa el nem fogadtatott s a gyűlés zajosan feltevé derék elnökét s megköszönve fáradozását, elszólt.

Külfélék.

Dr. Schmidt Gyula városunk országgy. képviselője f. hó 19-én tartotta meg szűzbeszédjét a t. Házban, hol a beszédet igen jól fogadták s szónoknak állításait gyakran helyeselték. Képviselőnk eme beszédjét jövő számunkban egész terjedelmében közölni fogjuk.

Dr. Berzeviczy Albert, miniszteri tanácsos urnak e napokban fia született. Ezen ör-

Mennyivel boldogabbak azok a regény- és hősköltménybeli hősök! Semmi dolguk az államügyészhez. Pittyet hánynak neki és a világnak. Meg is próbálta ez álláspontját a grófné előtt kifejtetni, de kudarcot vallott. Carmelita nem hasonlíthatott Boceaccio hősnőjéhez; illetlen dolognak tartotta volna férjét, ennek háta mögött rászédni. Szeretni akart nyíltan és szabadon, szeretve lenni mindenekfelett és minden áron. Tehát szó se legyen egyébről, mint a szökecsőről.

A szegény poéta nagy nehezen adta beleegyezését az államesinyhez. Erősen neki gyürkőzött a készülődésnek, míg Carmelita a maga részéről is mindent megtett, hogy szerencsésen megszabaduljon férjétől.

Ez alkalommal belátta, hogy az ilyen vállalat minden költsége mellett számtalan akadályljal jár. Csak nem lehetett középkori delnök módjára lóháton, röpke szoknyában és egyetlen pár cipővel odább állni. Ruháit, csipkeit és fehérneműjét szobaleánya őrizte, ékszerai férjére voltak bízva. Hogy ezt mind magához vehesse, ürügyre volt szüksége. Azt mondta férjének, hogy Toskanába utazik négy hétre anyját meglátogatni, mi elég indok volt arra, hogy fél Bologna gyászt öltön.

Carmelita egyedül foglalt helyet egy kupében. A következő állomásnál Parenti is beszállt hozzá. Fájdalom nem egyedül, hanem több utazóval, kik elég kegyetlenek voltak a két szerelmes vágyaival mitsém törödni. Konokul ragaszkodtak helyükhöz és meg sem mochezantak, bármennyire kívánta is őket Parenti a pokol legmélyebb fenekére.

Carmelita merengő areczal nézett maga elé. Arca lázas pirban égett, szemei ragyogtak a félhomályban. O nem érezte a hideget, mely a szegény poétát a fogvazogásig keresztüljárta.

A fagyos éji levegő kissé kijázanította Parenti urat. Gondolkodóba esett.

— A nyíl elpattant tegzéről — gondolá magában — a végzetes lépés meg van téve! Milyen

vendetes családi esemény alkalmából ő méltósága fogadja legőszintébb üdvözlésünket!

Jótekonyság. Dr. Vályi János ő méltósága megyés püskökünk a jótekonyságban határt nem ismerő nemes szívének ismét újabb nyilvánulását adta ezáltal, hogy legközelebb a kórházi- s szegény-alap részére 100—100 frtot adományozott. A szenvedő emberiség nevében nem mulaszt-hatjuk el ő méltóságának e téren is hálás köszönetünket nyilvánítani.

Adomány. N. N. ur a városi kórház javára tíz forintot adományozott, fogadja az intézet nevében hálás köszönetemet. — Eperjes 1885. február 20-án. — Dr. Lakner Árpád, városi főorvos, kórházi igazgató.

Gazdasági tudósító. A m. kir. földm. miniszterium a tapolyi járás gazdasági tudósítójává Ferenczy Béla, girálti földbirtokost nevezte ki.

Műkedvelői előadás. A vöröskereszt-egylet által f. hó 14. s 15-én rendezett műkedvelői előadásról térszűke miatt jelenleg csak röviden annyit jegyzünk meg, hogy úgy a színdarab s szavaltat, valamint az előképek minden várakozáson felül kiténően sikerültek. Az előadás részletes leírását jövő számunk „Tárcza” rovatában közöljük egész terjedelemben az olvasó közönséggel. Ez alkalommal csak az anyagi sikert tüntetjük fel a következőkben: bevétel jegyekért 750 frt 70 kr. felülfizetés Dobay Sándor és Görgey Sándor urak által 5 frt összesen: 755 frt 70 kr. kiadás 405 frt 09 kr. marad tiszta jövedelem ezimén 350 frt 61 kr. Ezen összegből 175 frt 30 kr. a városi színházalap, 175 frt 31 kr. pedig a vöröskereszt-egyletre esik.

Utezak elnevezése. Az olvasó közönségnek mindenestre feltűnik, hogy e tárgyat ügyszólván állandósítjuk újdonság-rovatunkban, hanem hát kénytelenek vagyunk vele, mert a városi tanács rendületlenül nem akar tudomást venni e dologról, melyet, — erősen föltettük magunkban, — hogy mindaddig bolygatni fogunk, míg végre a hatóság maga is megújja a sok negatást — s intézkedni fog! Említettük lapunk mult előtti számában, hogy az utezak elnevezését illetőleg kész tervvel fogunk szolgálni. Ezen ígértünket egyelőre úgy váltjuk be, hogy felhívjuk a tanács figyelmét a kataszteri térképekre, melyekben az egyes utezak névszerint egytől-egyig jelezve vannak. Azon tehát, hogy mikép kellene az utezakat elkeresztelni, — egyáltalában nem kell gondolkodni. — pusztán csak azt az intézkedést kell megtenni a város atyáinak, hogy megcsináltatják a névjelző táblácskákat s azokat mielőbb kiakasztatják az utezakra, a mi épen nem kerül valami borzasztó fáradságba s költségre, a mennyiben körülbelül 10 frtnyi összeggel keresztülvihető a nagy (!) munka. Dicsőnekét zengenék, ha egy szép reggel arra a kollemes meglepetésre ébrednénk, hogy utezaink immáron nem pogányok többé, hanem civilizált kereszteltek!

Vöröskereszt-egylet. Az országos vöröskereszt-egyesület eperjesi fiókja f. hó 17-én tartotta meg közgyűlését a városi tanácsteremben. E helyütt a titkári jelentésben foglalt csak az főbb mozzanatok regisztrálására szorítkozunk, melyeknek fontossága elvitázhatatlan tény. A jelentés szerint ugyanis Péchy Zsigmond elnök, a választmány képviselőjében részt vett egy a f. évi január hó 27-én megtartott

értekezleten, melyet Berzeviczy Egyed, budapesti központi megbízott hivat össze városunkba, s melyen kívülök részt vett még a cs. kir. hadtestparancsnokság részéről dr. Hasz Ferenc ezredorvos és Illich Ferencz üzletvezető, mint a kassa-oderbergi vasut megbízottja. Ezen értekezlet n azon fontos dolog ment határozatba, hogy az eperjesi vasuti pályaudvaron egy 12 ágygyal berendezendő betegszálló-állomás létesíttessék, mely ezéla a vasúti társaság a II. számú fűtőházat engedte át. A belső berendezést illetőleg, minthogy az egyület ez idő szerint még nem tódözheti a mintegy 300 frtnyi költséget, csak később fognak az intézkedések megtétetni. Ezzel kapcsolatosan az egyület elnöke még egy igen üdvös eszmének adott indítványszerű kifejezést. Kifejtette nygvanis, hogy Eperjes mint stratégiai pont igen fontos katonai pozíció, — s egy esetleges háború alkalmával nagyobb mérvű katonai erő befogadására van hivatva. Miután pedig sem rendes katonai, sem rendes polgári kórházzal nem bír, ennek hiánya háború alkalmával nagyon is érezhető lenne, miért is szükséges volna, hogy az országos vöröskereszt-egylet Eperjesen egy rendes kórházat állítson fel, mely eszme annál is inkább könnyen volna létesíthető, mert Sáros megye közönsége azon esetre, ha béke idején az alakítandó kórház polgári ezélokra használtatnék, valószínűleg nagyobb pénzüsszeggel járulna hozzá a költségekhez. Főlösképpen bővebben fejtegetnünk, hogy mily nagy horderejű tény volna, épen napjainkban, midőn a közegészségügy oly ijesztő mérvben hanyatlík s magát a népesedést is megbénítja, egy mintaszerűleg berendezett vöröskereszt-egyleti kórház létesítése városunkban, hol nemesak a katonák, hanem a polgárok is gondos, szakavatott ápolásban részesülének megfelelő olesó díjért. Ez volna az országos vörös keresztnek egyik állandó s polgárilag is érezhető jótéteményes hivatása. Adja az Isten, hogy mihamarább testet nyerjen az itt előadott két dolog, ez által hirdtven a vöröskereszt áldásos működését országszerte!

Köszönetnyilvánítás. A vöröskereszt-egylet által f. hó 14. s 15-én rendezett s minden várakozáson felül kiténően sikerült előadások rendezőinek, u. m. Semsey-Kösch Kornélia ő nagysága és Káhlíg Ede alezredes úrnak az egyület közgyűlésileg köszönetet s elismerést szavazott. E méltányos köszönetnyilvánításhoz a nagy közönség nevében mi is hozzájárulunk s a buzgó rendezőknek a nagy élvezetért, melyet nekünk szereztek, nyilvánosan mondunk dicséretet — őszintén gratulálva a szép sikerhez, mely nemesak szellemileg, hanem anyagilag is ritkítja párját.

Honvédegyelet. A sáros megyei honvédegyelet legutóbbi ülésében elhatározta, hogy alapszabályait felküldi a központi együlethez. A képviseltetést illetőleg pedig egyhangulag végeztetett, hogy a központi honvédegyelet értekezletére Kovácsy János, városi tisztí ügyész fog kiküldetni.

Farsang a „Stefánia” növedében. Utolsó farsang alkalmával a növedékek öröme meg tartott táncpróba igazán oly kiténően sikerült, hogy Dite Wenzel, növedei táncitanítónak méltán megszavazhatjuk a dicséretet. A növedékek ügyessége s jártassága úgy a körtáncban, mint a francia-s udvari-negyeselekben és különösen a magyar magántáncban, melyeket Bónis Sárka, Hegedűs Jetti,

Ugo hortogyása megrezgette a koesi falait.

— Milyen illetlenség, hogy ő alszik, míg én unatkozom! És ez a hálósipka! Hasonlít a házneszteréhez bolognai palotámban. Egészen másnak tetszett eddig és ha jól meggondolom....

E pillanatban megállott a koesi, a vonatvezető bekiállott:

— Pistoja, tessék átszállni!

Parenti fölrezzent álmából. A grófné leboesáttotta fátylótát és mindketten kiszálltak. De Carmelita nem fogadta el Ugo felényujtott karját.

A városkába mentek, a mint előre meg volt beszélve. A vendéglőbe érve, Parenti szobát rendelt.

— Kettőt kérek! — mondá parancsoló hangon Carmelita.

Midőn Carmelita magára maradt, erős felindulás vett rajta erőt. A szoba hasonlított a vendéglői lakások bármelyikéhez. Rideg volt és nyoma sem látszott rajta az ottani kényelemnek.

Ilyen környezetbe csakugyan beleillett — az a szerencsétlen hálósipka!

E pillanatban megnyílt a szomszéd szoba ajtaja és a küszöbön félénk areczal, szörnyű náthásan és a hálósipkát homlokára huzva, jelent meg a költő.

Carmelita pillanatig megrémülve tekintett rá, aztán mint a megsebzett párduez, mely ellenségét készül megrohanni, hátrahajolt:

— Mit keres ön itt?

Néhány nap mulva Della Moncada grófné visszatért Bolognába. Anyja egészségi állapota annyira megjavult, hogy teljes megnyugvással boesáthatta haza leányát.

A szép Carmelita ezentul nem állhatta ki a költőket.

szép ő! Mennyire szeret és milyen boldog leszek vele! Beh kár, hogy nem vehetem magamat lábaihoz, hogy nem vagyunk egyedül! Türelem! A három óra csak elmúlik és akkor enyém lesz... Mit mondanak majd otthon? Különösen a leányok... Az a kis Julia, kit nem merem elvenni, mivel szegény volt. Magam sem vagyok gazdag! Aki valaha azt mondta volna, hogy egy grófné velem megszököik!... Milyen hideg van ma! Különösen a lábam fázik. Csak felülthetném posztócipőmet... de mikor podgyászom alján vannak... Julia ajándékozta, de most már a fejem is fázik. Nem bírom tovább: felteszem a hálósipkát.

És Parenti úr beleayúlt zsebébe, kivette onnan a fekete pamutból készült hálósipkát és melyen lehúzta a hidegtől megdermedt két fülére.

A grófné megrémülve tekintett rá. A boldogtalan poéta újra belemerült álmódoszába:

— Milyen boldogok leszünk mi ketten! És ha sikerül az elválás, nőül veszek kedves Carmelita. Enyém leszel, egészen az enyém leszel, egészen az enyém!

A koesi ringó mozgása alatt lassanként lecsukta pillait: nem télt bele öt percz és Parenti Ugo, a nagy olasz költő, horkolt.

*

— Édes Istenem! csak nem fog aludni? — tételődött ezalatt a grófné — és milyen esunya ezzel a rengeteg nagy hálósipkával a fején! Hogyan lehet önmagát enyíre elesufítani?

Önkénytelenül lecsukta szemeit és azon volt, hogy a férfi képét, kiért mindent áldozott, kedvesebb alakba tüntesse maga elé.

— Szeretni fogom őt, mindene leszek. Ő imádni fog és a konyhára is felügyl. Két, három tál étel elég lesz számunkra, fűrdőszoba majd csak akad. Munkája után fogunk élni, mert kivüle senkinek sem akarok lekötöztetnie lenni. Édes szerelmem, mennyire szeretlek!

Toszt Ilka és Szaplonezay Margit k. a. lejtettek, jó rendszer és szorgalmas, kitartó oktatásról tanuskodik. E helyütt szükségesnek tartjuk a t. ez. szülők figyelmét is felhívni a főtánczpróbára, mely a mostani tánczpróba sikere után itélve, bizonyára a szülők s növendékek teljes meglegedésére szintén sikert fog aratni.

Bártfai bál Folyó hó 9-én Bártfa városi fiatalsága az ezen város társas-kör javára tánczesztélyt rendezett. — Ismerve a jelenlegi mostoha viszonyokat és azon apathiát, mely a mostani fiataltságot jellemzi, mondhatom, hogy ezen, ugyszólván zártkörű mulatság nagyon sikerült; a mennyiben e város intelligenciája majdnem kivétel nélkül részt vett benne. A jelenlevők közül ott volt Semsey Gézáné, Mihalovics-Keezer Margit, Keeskés-Szinyei Mária, Grünwald Agostné, stb. úrhölgyek. — továbbá Tulaes Gizella, Kerekes Ilona, Grünwald Eteleka, Bréz Fánika, Halász Teresi, Bruszkay Róza, stb. helybeli kisasszonyok. A mulatság az eperjesi Sivák féle zene mellett, a legjobbb kedvelt reggeli 5 óráig tartott.

Vesztegzár. Finta községben grf. Dessewffy Dénes juhállományában 121 drb. juh járványos körömtájában találtatott, minek folytán azon juhállományra nézve a hatóság szoros vesztegzárt rendelt el.

Lakzi. Kosalko István nagy-sárosi lakosnak és műalmi segédraktárnoknak Teréz nevű leánya f. hó 4-én kelet egybe N.-Sároson egy molnárral. — A mint értesültünk, a nászünnepegy vígan folyt s azon a műmalomnak majd összes hivatalnokai egészen reggelig vígan mulattak, csak a szegény menyasszony lett megrövidítve, amennyiben a szokásos bouquetet sem a vőfély sem a vőlegény nem rendelte meg részére.

Enyhe ítéletek. A bíróságok egyes esetekben a humanizmusból az állhumanizmusba esapnak át. Így például kinek nem volna kedve hadszökevénynek lenni, mikor e nem régiben annyira félt vétség miatt bíróságaink a tettest egy egész napi fogságra ítélik. Talán egy óra is elég volna!

Talált gyűrűk. A vöröskeresztegyelet által f. hó 14. 15-én rendezett előadások alkalmával a városi zsinházban két arany gyűrűt találtak, melyeket a tulajdonosok a városi kapitányi hivatalnál átvehetnek.

A negyedik korosztály behivatása. A honvédelmi miniszter körrendeletet intézett a törvényhatóságokhoz, melyben röviden előre boesátva, hogy az újoncz- és póttartaléki jutalékok fedezése céljából a negyedik korosztály kivételesen való felhívásának szüksége előállott, s ennek következtében elrendeli, hogy az 1862. évben született hadkötelesekből álló 4-ik korosztály, az idej újoncz-állításra és egyedül az újoncz- és póttartaléki jutalékok fedezése céljából, kivételesen az alsó-tarcai, tapolyi, szekesői és makoviczai sorozójárásokban hivandó fel.

Vetések állása. A földmivelés-, ipar- és kereskedelmiügyi miniszterhez a mai napig beérkezett hivatalos jelentések szerint a vetések állása február első felében általában kielégítőnek mondható s habár ezek csaknem az egész országban már huzamosabb idő óta hólepel nélkül voltak, az éjjeli fagyok eddig igen esékely károkat okoztak és a mennyiben ideztek is elő kárt, ez inkább a repezében fordul elő. Az időjárás kivált nappal rendkívüli enyhe, e körülmény a tavasz munkálatokat siettet, melyek itt-ott már meg is kezdődtek. Takarmány szüke miatt a panaszok elég gyakoriak ugyan, de nem gyakoriabbak, mint más években. A háziállatok egészségi állapota elég kielégítő, bár a juhok- és szarvasmarháknál előfordulnak kisebb járványos betegségek.

Hamis pénz. Kassán, a mint olvassuk, hamis ezüst egyforinto-ok vannak forgalomban, melyeket

hir szerint Gácsországban gyártanak. E körülményt fontosnak tartottuk megemlíteni, máresak azért is, mert városunkban gácsországiak jó nagy számmal fordulnak meg, kik a hamis pénzt igen könnyen hozzánk is behorják. Különösen a terménykereskedőknek jó lesz részen lenni, amennyiben ők leginkább érintkeznek a galicziakkal.

„Kártyások aratása“. Lapunk mult számában e cím alatt közöltünk egy közleményt, mely szerint a „Lajosné“-féle koreszmában több Amerikából visszavándorolt egyént ottan helybeli kártyások megkopasztottak volna. Ezen hírről szemben az igazság érdekében ki kell jelentenünk, hogy a koresma nem a „Lajosné“-féle volt, mert ott (tulajdonos állítása szerint) sohasem szoktak kártyázni. Rendőrség dolga, s nem a miénk, kisútni a valót.

Kiutasított. Martoff Janka 33 éves eseléd e hó 17-én isszakosság és ros magaviselet miatt a városi rendőrkapitányság által illetőségi helyére kiutasított.

Köröztetik. Menyovszki Mária, megyénk Enyiczke községbeli származású szakácsnő. — ki m. évben helyben szolgált. — Kötterbachról, a hol legutóbb állott szolgálatban, több rendbeli tárgyaknak eltolvajlása után megszökött. A rendőrség erősen körözi.

A pálinka áldozata. Kökény községben egy odaváló paraszt a mult napokban annyira teli szívta magát pálinkával, hogy kis vártatva belehalt. Tótjaink már eléggé okulhattak volna a pálinka káros hatásán, mert hiszen annyi visszaretentő példa alig esik meg évente más helyen, mint felvidékünkön, melyek mindegyikének a mértéktelen pálinkaivás az okozója. A baromi mértéktelenségnek hatóságilag kellene véget vetni. — még pedig oly módon, hogy szabályrendeletileg mondhatnák ki a maximális pálinka-quantum, melyet az egyes parasztnak kiszolgáltatni szabad legyen.

Ki lopta el az óráit? Farsang utolsó napján egy helybeli katonatiszti szolga szintén jó napot akart csinálni magának s betért egy nagyon is ismeretes esárdába, melyben rendszeren haszontalan esőselek nép szokott tányázni. A kedélyes hadfi a koreszmában lévő három „hölgygyel“ mulatott quartettbe s oly animóval adta a dolgot Carneval herczeg dicsőségére, hogy a sárge földig elázott. Ezt a farsangi állapotot a három „hölgy“ felhasználta s a „kedves“ gavallér ezüst óráját kedélyesen ellopták. A kijozanodott szolga tüstént észreverte órájának hiányzó voltát s az „eperjesi vig nők“-et feladta a kapitányságnál, hol azonnal egyiptomi sötétségbe dugták a hölgyeket, kik most emberi ést meghaladó logikával kölesönösen egymásra tölják a tolvajlást. Senki sem akar közülök tolvaj lenni, s mégis egyik a másikra vallja a lopást. Itt csakis salamoni ítélet segíthet, mely egyaránt bűnösnek mondja ki mind a három persónát.

Hirtelen halál. E hó 8-án Wawrel János bártfa-újfalusi lakos. józan becsületes lelkes gazda, midőn Bártfára a templomba ment volna, a parochia előtt hirtelen összerogyva, szörnyet halt. Az orvosi boncolás szélhűdést konstataált.

Hűtlen eseléd Ondeesko Anna, eseléd, e napokban Bártfán gazdáját esufáságosan meglapta s elszökött. A bártfai városi kapitányi hivatal az itteni társihivatal sürgönyleg kereste meg a tolvaj letartóztatása iránt, eddig azonban még nem akadtak nyomára.

Zsák helyett női ing. Krong István, kriványi lakos egy nyugadalmas éjjelen úgy vélte hallani, mintha a konyhájában járna valaki. Tüstént kiment s a tolvajt Gorboresak Mária, ottani rosz hirben álló nő személyében azon módon frisen meg is esipte. A tolvajt, ki azzal fenyegetőzött, hogy felgyújtja, — becsukta a szobába, maga pedig körül nézett a konyhában, hol tüstént

észre vette, hogy az ott elhelyezett lisztből meg lehetős nagy mennyiség hiányzik. Erre kinézet az udvarra s az elfelvajlott lisztet két női ingben az istálló mellett meg is találta. Az ügyetlen lisztolvaj hűsöl.

Tolvaj szolga. Dzsamba Neftali, gács-honi származású szolga Szepesi nevű somosi parasztagdánál volt szolgálatban, kinek jóságát úgy hálalta meg, hogy a közelmult napokban ellopott tőle egy 50 frtos banknótát, 3 nadrágot, 1/2 oldal szalonát s több más tárgyát. A hálátlan szolgát, ki kiesiny, szúrós, kancsal kékszemű emberke, körözik.

Tolvaj kocsis. Zvolinceky János, boksai illetőségi lakos e hó elején tért vissza Amerikából, s hogy hamarabb haza juthasson, Alsó-Sébesen Friedmann Ignácztól felfogadott egy szekeret, melybe elhelyezkedvén, az út fíradalaimaitól elcsigázva, csakhamar édes álomba szenderült rajta. Olyan jól aludt, hogy csak Komlós-Keresztes táján ébredt fel, — de mily nagy volt esodálkozás, midőn észrevette, hogy 30 frt értékű órája lánczostól együtt, úgyszintén 76 frt 44 krral, terhelt tárczája eltűnt. A lopással természetesen Kurdiák Mihály kocsisit gyanusította, ki konokul tagadott eleinte mindent. A vesztes fél persze nem elégedett meg a tagadással, hanem szigorú megmozozás alá vette a kocsis, kinek nadrágszárában az óralánczot meg is találta. A tolvaj erre bevallotta a tettét s a pénzt is sikerült megtalálni, melyet a kocsis a „Tápl Lueska“ nevű esárda állásának faljába rejtett el. A bűnös a girálti kir. járásbírótság tömlöczében várja ítéletét.

Nagyreményű ifjak! Kuhár József kriványi lakosnak ismeretlen tettesek egy szép éjjelen kiszedték a zsindegy fedélzetének egy részét s az így támadt részen behatoltak a padlásra, honnan szalonát, sonkát s egyéb élelmiszert mintegy 40 frt értékben tolvajlottak el. A gazda meghallotta a neszt, felment a padlásra, hanem a tettesek közül az egyik egy hatalmas füstélylyal úgy nyakon teremtette, hogy eszméletét veszté. A gazembereknek egy ott felejtett kalap vezetett a nyomára. Három jó madár, névszerint: Uszik István, Sztedina György és Faveszter János, kriványi fiatal suhanczok javában mulattak ugyanis a községi koreszmában, midőn a esendőrőzjárat be-toppant s szigorú vallatás alá fogta a „nagyreményűteket“. A vallatásnál kisült, hogy Sztedina Györgynek hiányzik a kalapja, sőt az is konstataálva lett, hogy az ott felejtett kalap csakugyan az övé. Ily előzmények után a jó madarak töredelmesen bevallották tettüket — s nyomba eslé-táltak a kis-szebeni kir. jbróság börtönébe.

Betöréses lopás. Bujanovics Gyula, izségi földbírtokos élelcamraját e hó elején ismeretlen tettesek feltörték s onnan mintegy 60 frt értékű élelmiszert loptak el. A tolvajoknak eddigéle még nem sikerült nyomára jönni, azonban alapos a remény, hogy derék s ügyesesendőreink kéze kerítik a gazembereket.

Egy „ideges leány“-nak. ki a szerkesztőségétől azt kérdezte, hogyan lehetne enyhíteni arcának bizsergő, szuró fájalmát, a következő „szerkesztői üzenet“ ment: „Birja rá választottját, hogy — borotválkozzék!“

A new-yorki nőkről mondják, hogy csak akkor tudják a esókot kellőképen méltányolni, ha legalább egy félbajusz marad a fogaik közt.

Kis lutri.

Budapesti: február 14. 66. 86. 85. 49. 50.
Prágai: február 18. 81. 52. 69. 72. 27.

Felelős szerkesztő: **Hedry Bertalan.**
Kiadótulajdonos: **Haitsch Lajos.**

28. vg. sz.

Arverési hirdetmény.

Az eperjesi kir törvényszék mint esődbíróságnak f. évi 1273. sz. a. elrendelő s a kis-szebeni kir. járásbírósnak 310/P. sz. a. megbízó végzése folytán alóírott végrehajtott Teitelbaum Józsefnél esődlettárilag fölvert összes marhaállomány s az eltarthatlan ingók és termények f. évi február 27-én d. c. 9 órakor a helyszínen, M. Jakabfalván nyilvános árverésen eladatni fognak.

Kis-Szeben, 1885. évi február 21-én.

Czapkay Imre,
megbízott végrehajtó.

Ein adeliges

GUT

zu Ternye, bestehend aus 150 katastr.
Joch Felder und Wiesen ist vom 1.
Juli 1885. an zu verpachten.

Näheres zu erfragen bei

Justine v. Bornemissza,
Hauptgasse No. 308.

991. 3—1.

A LEGJOBB
CZIGARETTA-PAPIR
a valódi

LE HOUBLON
francia gyártmány.
Cawley és Henry-től Párizsban.
Utánzóktól mindenki óvatik.

A cigarettapapir csak akkor valódi, ha minden egyes lap LE HOUBLON bélyeggel és mindenik boríték az alant álló védjeggyel és aláírással el van látva.

500 FEUILLES
FORMY FRANCIS
LE HOUBLON
PARIS

Carley & Henry
Solels Fabricants
17 Rue Bergère à PARIS.

J. REIF, Specialist, Wien,

Margarethenstrasse 7, im Bazar,
versendet discret.

Gummi- und Fischblasen, nur echte Pariser, per Dutzend fl. 1, 2, 3, 4, feinste fl. 5.

Feinste Pariser Vorsichts-Schwämmchen, per Dutzend fl. 2—3 und fl. 4.

Suspensorium, fl. 1, 1.50, 2 und fl. 3 per Stück.

Ferner alle sonstigen Specialitäten für sanitäre Zwecke.

796 26—21

Wichtig für jeden Nervenleidenden.

Nur vermittelt **Elektricität** läst sich ein Nervenübel gründlich beseitigen. Meine neuen **Inductions-Apparate** (Elektrische Maschinen), von jedem Luen leicht zu handhaben, sollten in keiner Familie fehlen. Gicht, Rheumatismus, Schwächezustände, Zahn- und rheumatische Kopfschmerzen, überhaupt jedes Nervenübel wird durch meinen **Inductions-Apparat** geheilt. Preis eines complete Apparates mit ausführlicher Gebrauchsanweisung fl. 8.—. Einzig und allein bei mir direct zu beziehen.

Dr. **F. Boeck, Triest**, 2 Via Ponders 2.

958 24—8

Brogle József

gép- és rostalemez-gyára
BUDAPEST Gyár: külső-váci-út.
Raktár: váci-kör-út 68.

Ajánlja minden gazdas. kiállításon kiuntetet

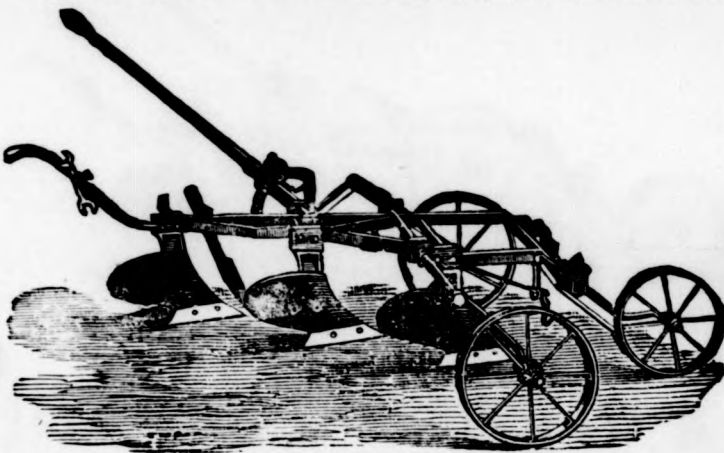
Trieur-jeit

váltható szitákkal.

■ Gabona tisztító-rostákat. ■

■ Tengeri morzsolókat. ■

Lyukkasztott és hasított lemezek mal-
mok, méhészeti és technikai czélokra.

szabadalmazott

hármás ekéket

◊ közönséges és aczél-ekéket ◊
cseplőgép-lemezszitákat

járgány-cseplő-gépeket és minden egyéb
gazdasági gépeket
Továbbá e téren a legujabbat:

SCHMID H. szabadalmazott nemzeti rostát,

1882. aug. 3-án 17.567. sz. a. szabadalmazva mint egyedüli jogosított gyártója. Nagysága: 4' 4" magas 2' 4" széles, súlya 50 kilo ára 48 frt.

➔ Árjegyzékek kívánatra ingyen s bérmentve. ➔

Előnyös alkalmazást

nyernek: kereskedők, ügynökök, hivatalnokok, magánzók, stb., kik osztrák-magyar állam- és dijsorsjegyek havonkénti lefizetések mellett eladásával az 1883. évi XXXI. törvényezikk értelmében, foglalkozni óhajtanak; némi tevékenység mellett havonként 100 egész 300 frtnyi jövedelemre számíthatni.

Ajánlatok a jelen foglalkozás megnevezésével intézendők: A

Fővárosi Váltóüzlet-Társasághoz

BUDAPESTEN.

6-3

Arjegyzék.

Bécsi tormás kolbász naponta friss	1 pár frt	1,12
Pesti " "	" "	1,10
Párizsi " "	1 kilo	1,10
Debrecezeni " "	" "	1,25
Győri füstölt " "	1 drb	1,10
Kassai vagy Prágai sódar " "	1 kilo	1,25
Füstölt marhahús " "	" "	2,80
Marhanyelv füstölt, nyers vagy főzve " "	" "	1,35
Szalámi magyar v. veronai " "	1 drb	1,60
Krakói kolbász " "	1 kilo	2,50
Pörkölt szalonna " "	" "	1,60
Rózsa paprika 1/4, 1/2, 1/1 kilo dobozban " "	" "	1,25
Tarhonya " "	" "	2,50
Maccaroni " "	5 " "	3,50
Garunette 1 láda " "	5 " "	10,00
Caviar friss dobozban " "	1/2 " "	2,00
Ajóna sós gennai " "	1 " "	2,00
Sardíni olasz páczolt " "	1 hordó " "	2,50
Ementhali sajt legfinomabb " "	1/4 doboz " "	40
Groyi " "	1 kilo " "	1,50
Gorgonzola " "	" "	1,60
Roquefort " "	" "	3,00
Parmai régi olasz sajt " "	" "	2,20
Imperial valódi " "	1 láda " "	2,40
Megrendelhető: Plesch H. kereskedésében Budapestben.	12 darab " "	2,40
922 20-14		

591. sz. 1885.

Árlejtési hirdetmény.

1-1

Az eperjesi gör. kath. papnövelde ujonnan felépítése a nagym. vall. és közokt. m. kir. miniszterium 1885. évi február hó 3-án 44105 sz. alatt kelt rendeletével engedélyeztetvén, ezen munkálatok vállalkozás utjáni biztosítása végett f. é. márczius hó 9-én délelőtti 10 órakor a papneveldei épület helyiségében zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni. — Az építkezési költségek következőkben előirányoztattak:

A) (Lebontás).	
A jelenlegi utcai épület lebontása	522 frt 11 kr.
B) (Új építkezés).	
I. Föld és napszámosmunka	349 frt 58 kr.
II. Kőművesmunka anyaggal	18290 frt 18 kr.
III. Kőfaragómunka	1009 frt 50 kr.
IV. Cserepesmunka	620 frt 69 kr.
V. Ácsmunka	4260 frt 79 kr.
VI. Asztalosmunka	1828 frt 20 kr.
VII. Lakatosmunka és vasneműek	2245 frt 42 kr.
VIII. Mázolómunka	432 frt 16 kr.
IX. Bádógosmunka	662 frt 15 kr.
X. Üvegesmunka	768 frt 93 kr.
XI. Kályhás munka	1035 frt — kr.
XII. Festői-munka	590 frt 06 kr.
XIII. Csatornaépítés	409 frt 27 kr.
C) (A szárnyépület tatarozása).	
Szárnyépület tatarozása	630 frt 62 kr.
Összesen	33654 frt 62 kr.

A tervek előmérés, költségvetés és az építési feltételek f. évi február hó 22-től a fentemlített irodában megtekinthetők.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó az előadott költség után számítandó s a részletes feltételekben előírt 10%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött nap 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Ajánlatok úgy egyes munkanemekre, mint az összes munkálatokra tehetők.

Távirati ajánlatok figyelembe nem fognak vétetni.

Kelt Eperjesen, 1885. évi február hó 19-én.

Eperjesi egyházmegyei hatóság.

Bernovits Gusztáv gyorsajtó nyomása Kassán, malomuteza 14. szám.

Melléklet a „Gazdasági Értesítő” 5. számához.

A sárosmegyei kisbirtokos-osztály tényleges helyzetének leírása.

Sárosmegye területe 3821 □ kilométer kiterjedésű, s a gácsországi határszélétől lefelé a kassai hegyig — Abauj-megye határáig — s a kassai hegyet nyugatról megkerülve, Kassa város határáig terjedve, Zemplén és Szepesmegyék közé mindegy beékelve van. Területének hossza a galicziai határtól Kassa-illetőleg Abaujmegye határáig, egyenes vonalban számítva 90 kilométert tesz.

Ambár területi hossza nem oly nagy mint a szomszéd Zemplénmegyéé, még is éghajlati úgy mint helyrajzi tekintetben nem egyenlő, s több vidékre osztható.

A megye, közigazgatási tekintetben 6 járásra van felosztva, u. m. a makoviczai, a szekesői, tapolyi, siroakai, felső- és alsó tarczai járásokra.

Mindezen járasok többé-kevésbé elütnek egymástól, s mondhatnók, hogy a megye majdnem annyi vidékre osztható, a hány járasa van. Mégis vannak kevésbé eltérő hasonlatosságok is az egyes járasok között, így a siroakai, szekesői és tapolyi járas között; legelőtöbb valamennyitől a Gácsország határa mentén elterülő makoviczai járas, melynek éghajlata — dacára annak, hogy nem oly hegyes, mint p. o. a siroakai és felső-tarczai járas — a legzordabb, földje a legterméketlenebb, nepe legszegényebb.

A megyének fekvése általában hegyes és partos, — a völgyekben található csekély síkságok, — így a legnagyobb sík területe van a tapolyi járasnak Kapi községtől Eperjes város határáig, továbbá a felső-tarczai járasnak Péchujfalvától Eperjesig a Tarcza folyó mentében fekvő része, s az alsó-tarczai járasban Eperjestől lefelé déli irányban hasonlóan a Tarcza folyó mentében fekvő völgy.

A helyrajzi fekvés szerint az éghajlat is változó, így az alsó-tarczai járasban s Eperjes vidékén 1—2 héttel korábban kezdődik az aratás mint a megye felső részeiben; midőn Eperjes vidékén aratnak, Makoviczán akkor még csak a szénát kezdik kaszálni; de vannak a szekesői és tapolyi járasban is oly helyek, hol a zabot csak szeptemberben kaszálják, s vannak a felső-tarczai járasban is olyan helyek, hol a zab még októberben is kint van. — Ezen éghajlati és helyrajzi fekvés szerint a föld termékenysége is változó, — míg Eperjes vidéke s alsó-tarczai járas lapályosabb völgyeiben a legjobb minőségű banáti búza is jól terem s nagyban természetik is, addig Makoviczán az őszi vetése csak imitt szörványosan fordul elő, egyes nagybirtokokon a rozs kis mértékben termeltek. Ezen vidéknek főterménye kisebb mértékben az árpa, leginkább a zab és a burgonya. De még a zab sem terem úgy mint másutt, s még átlagos közép-termet sem ad, ha 3—4 magot nyerne a termelő, nagyon meg vannak elégedve; — a szalmatermés is csekélyebb, s ennek hiányában a trágyatermelés is a legkisebb mérvű; a szalmát különben a marhák takarmányozására szokták fordítani s almózsra leginkább erdei almót, falombot használnak; ilyen körülmények között természetesen, hogy a föld termő ereje mindinkább fogy, s nepe a föld terményeiből nem képes megélni.

Általában az egész megyét tekintve, a művelés alatt álló terület nagyobb részét a középbirtok foglalja el, ám-bár több nagybirtok is található a megyében. Megyénkben a nagybirtok csak egyesek által, de nagy mérvben van képviselve, sajnos hogy a nagybirtokosok egyrésze nem itt lakik, s megyénk viszonyaival nem foglalkozik. Az erdőknél csak kis része van parasztkézben, mint a mezőgazdasági birtoknak az urbéri telekhez — tagosítás

után kihatott tartozéka; — önálló vagyoneként a parasztnak nem bírnak erdőt.

A birtokkategóriák közt alig van mozgalom, s ez jelentéktelen; egy-két eset van a legújabb időben, hogy kis birtokosok nagybirtokot megvettek, — a nagy és középbirtok nem absorbeálja a kisbirtokot és viszont.

A parasztbirtok elaprózása az utolsó 10—15 év alatt nagy mérvű, s ez elaprózás folyton halad. — A parasztbirtoknak legfeljebb $\frac{1}{10}$ része akkora, hogy annak termekét a háztartás fel nem emészti, de eladásra is jut belőle. De a legszegényebb gazda is, hogy adóját megfizethesse és egyéb szükségleteit beszerezhesse, kénytelen termékeinek egy részét eladni, habár azután hiánya is van, s tavaszszai és aratás előtt újra kénytelen élelmet vásárolni. A jobb vidékeken a parasztbirtokosok túlnyomó része saját gazdasága után él; — dacára hogy utalva volna a keresetre, a régi parasztosztály nem szeret napszámba menni, legfeljebb fuvarozásra vállalkozik, helyenkint részben arat vagy kaszál. Mind a mellett vannak vidékek, mint a makoviczai járas és a szekesői járasnak egy része, a honnan a parasztbirtokosok tömegesen lejárnak az alföldre aratásra, s midőn azt elvégezve onnan visszatérnek, itthon végzik el aratásukat, ha azt még az itthon maradt nők el nem végezték; azután telen át csépléssel és favágással foglalkoznak; — a makoviczai oroszok nagyrésze, midőn az alföldi aratásról visszakérült, csekély termését kicséplve, Oroszországba megyen keresetre, a honnan ismét aratás előtt tér vissza.

Van Sárosmegyének egy specialitása, az ugynevezett zsellérosztály; ezen zsellérek a földesuraságtól $\frac{2}{4}$ —3 hold szántóföldet, legelőt, az uraság erdejéből fajzást nyerne, a földesur belsőségén épített saját házaikban laknak, s ettől az uraságnak hetenkint 2. éven át 104, és pedig fele férfi, fele női napot dolgozni kötelesek; — ezen viszony változik a szerint, a mint több vagy kevesebb földdel bírnak, saját- vagy urasági házakban laknak. Ezen zsellérek végzik a nagy- és középbirtokokon a mezőgazdasági munkákat, cséplést, telen át ölfavágással foglalkoznak, s a hol szeszgyár van, a szeszgyárakban a szükséges munkaerőt adják, valamint ezekből kerül ki a legtöbb gazdasági cseléd is. S ezen viszony előnyös mint a földbirtokosra, úgy ezen zsellérekre is, mert míg az uraságnak a mezőgazdaságnál szükséges munkaerőt biztosítják, viszont az ő existenciájuk is biztosítva van; sok tekintetben ezen zsellérek jobb helyzetben vannak, mint a törpebirtokú telkesgazdák. Még kedvezőbb volt ezen zsellérosztály állapota addig, míg a megyében a gőzcséplőgépek el nem szaporodtak, mert a földesuraság terményeinek kicséplése ősztől kezdve késő tavaszig folytonos keresetet biztosított nekik. A hol a zsellérek földekkel nem bírnak, s a hol gőzcséplőgépekkel cséplenek; úgy azok helyzete is rosszabb, mert téli keresetök nincs, s csak nyárban a takarmánykészítésnél és aratásnál van keresetük, a midőn is annyit kell keresniük, hogy egész évi élelmüket megszerezzék. Ezen körülmény, társulva az amerikai kivándorlással, megdrágította a gazdasági munkát, úgy hogy ott, hol ez előtt 10 évvel a legdrágább férfi napszám 40 kr., a női napszám 20 kr. volt, most a férfínapszám 1 frtra, a nőinapszám 50 kr-ra felmegy — a szokásos pálinkán kívül.

Ezen zsellérosztály szövetkezve a törpe birtokosokkal, a szomszéd közép- és nagybirtokosokhoz is eljár munkába, de nagyobb távolságra vagy a megyéből nem távozik.

Nagy parasztagazdaságok a megyében nincsenek, melyekben zsellérek vagy a szegényebb kisbirtokosok munkát vállalnának; azonban a jobb vidéken a módosabb

telkesgazdák is szoktak munkásokat fogadni, különösen burgonyakapálás és kiásás és az aratáshoz; sőt a hol a zsellerek a földesuraságtól földet nem bírnak, ott a telkesek szoktak nekik — leginkább burgonya alá — földet adni, s azt fel is szántják nekik, a miért viszont am azok, ennek fejében a kialakított kézimunka napokat szolgáltatják a telkeseknek. A megyében levő 3 sz. kir. városban a gazdasági munkások az év legnagyobb részén át a városi földbirtokosoknál mindig biztos keresetet találnak, s 50 kr. — 1 frt férfi- és 30—50 kr. nőnap-szám mellett dolgoznak.

Házi ipar — azonkívül, hogy a nép az öntermesztette kender és lenből a vásznat és házfűhéremű-jét maga szövö — ninesen; helyenkint a hegyesebb vidékeken némely községekben, a hol raczka juhott tart a nép, ennek gyapját maga feltolja, szövö, és felső öltönyeek használja. Ezen kívül csak csekély mértékben a mezővárosokban vannak gubások, pokrócz készítő, — a falukon a legterjedtebb házi ipar a fonás és vászon-szövés. — Soóváron vannak csipke-szövők. — Zborón tilinkó készítő, — s a legújabb időben Bartfán állított fel egy kosárfonó műhely.

A törpebirtok nem csoportosul oly városok körül, melyek a kerti művelésre módot nyújtanak, hanem általában az egész megyében el van terjedve.

A parasztbirtok egy tagból sehol sem áll, hanem dűlök szerint parcellákra oszlik, s a dűlök mennyiségéhez képest 10—16 parcellában is van minden paraszti birtokosnak a birtoka. A megművelés szabadsága vetésforgási szabályok által korlátozva nines; helyenkint fenntartják a nyomás rendszert, de többnyire szabad tet-szésük szerint használják a földeket. A vetésforgást illetőleg most is leginkább el van terjedve a hármas nyomás rendszer, azon módosítással, hogy az ugarba burgonyát ültetnek, utána következik az őszi, és ugy a tavaszi; némelyek az ugarba takarmányt is termelnek. A kender- és káposztásföldek külön kihasítva vannak.

Me gyénkben a kaszálók a szántóföldekhez a leg-roszabb arányban állanak s kivéve a Szekeső és Tarcza folyók völgyeit, — hol nagyobb kaszálók vannak — me gyénkben ugyszólván ninesenek kaszálók, s a takar-mány a szántóföldeken termeltetik. A legelők aránya a szántóföldekhez ugy áll mint 1—4-hez, de a legelők leginkább csak vizmosásos, terméketlen kopár területek. Minden községben léteznek közös használatu legelők, s ez előnyös a parasztbirtokosokra, mert a szegény törpe birtokosok is legalább egy tehenet tarthatnak a legelőn.

A 3 sz. kir. városban azon iparosok száma, kik egyszersmind földbirtokkal bírnak, nem annyira nagy, mert itt túlnyomó a középbirtokosok száma s anyagi helyzetök ámbár jó, de gazdálkodásuk rosz, mert bir-tokukhoz aránylag nem bírnak kellő berendezéssel, kevés marhat tartanak, — kevés trágyát produkálnak, — a takarmányt, mivel marhatartásuk ninesen, eladják, — s így földjeiket ritkán és roszul trágyázzák, — gazdálko-dásuk tehát közgazdaságilag hátrányos; de eltekintve ezen körülménytől, ez mas tekintetben sem előnyös rájuk — mert erejüket elforgácsolják, egyrészt iparukat elhanyagolják, másrészt a gazdálkodás terén is kellő szakértelmet, igyekezetet ki nem fejtenek s inkább csak kontárkodnak. Más képen áll a dolog a vidéki mezővá-rosokban, hol minden iparos egyszersmind gazdálkodik is s ezen foglalkozás előnyös, mert tekintve azt, hogy az ilyen kisebb vidéki városokban az ipar pang és nem oly kifejtett mint a nagyobb városokban: a gazdálko-dással foglalkozó iparosok könnyebben megélhetnek.

Egyáltalában az iparosok felette szeretnek gazdálkodással foglalkozni, de viszont a parasztagdák a gazdálkodás mellett semmiféle ipart sem űznek.

A gazdasági szeszfőzés a nagy megadóztatás miatt hanyatlott, s az üzemben lévő szesztőzdek is kárral és veszteséggel dolgoznak. — Egyébiránt Sáros megyében a parasztagdák, soha sem foglalkoztak szeszfőzéssel, s ez csak a nagy- és középbirtokon űzetik.

A birtokváltás nem gyakori s birtokváltozási jogügyletek leginkább csak örökösztály és egyes részek eladása folytán keletkeznek.

Földnépünk felette ragaszkodik földbirtokához s attól nem örömet — és csak a legvégsőbb esetben valik meg; — viszont a legszegényebb embernek is legnagyobb kívánsága, hogy hacsak 1/2 holdnyi területű földet is szerezhessen magának. Legőbb birtokváltozás történt 1848—1867 közti időszakban, a midőn sok tel-kes eladva itteni telkét, az alföldre vándorolt; — a vevők ilyen esetekben többnyire zsidók voltak.

Szabad eladás eseteiben a jobb módu telkesek, vagy zsidók a vevők, s egyáltalán a parasztbirtok nagyobb része olyanok kezén van, kik azt örökölték.

Eladás helyett gyakrabban fordul elő a birtoknak zálogba adása, — különösen az amerikai kivándorlás kezdete óta — ilyen esetben legtöbbször a zsidó kereszmarosok a zálogba vevők. Leggyakoribb neme a zálogba adásnak nem az egész kisbirtok, hanem egyes szántóföldek zálogba adása. — A haszonbérbe adás még ritkább, s ilyen esetben rendszeren ugyanazon községbeli kisbirtokosok, vagy a zsidó kereszmarosok a haszonbérlet, kik sajátjuk mellett művelik a bérlet birtokot. A korábbi birtokosok azonban hitelezőiknek bérletővé soha sem lesznek, hanem ha birtokukat elvesztették: vagy napszamosok — vagy gazdasági cselédekké lesznek, vagy végképpen elvándorolnak.

(Folytatása következik.)

Eperjesi piaci árak kimutatása.

Áru cikkek	Ár		Mérték vagy súly	Ár		Mérték vagy súly	Áru cikkek	Ár	
	o. e.	frt		o. e.	frt				
Buza legjobb	8	1	100 kila	20	2	100 kila	Széna középsz kötetl.	2	20
Buza középszerű	7	50	100 kila	1	20	100 kila	Takarmány-szalma	1	20
Rozs legjobb	7	1	100 kila	1	80	100 kila	Alomszalma	1	80
Rozs középszerű	6	80	1 kőb-	1	50	1 kőb-	Tűzifa bükk	1	50
Árpa legjobb	7	1	1 méter	1	48	1 méter	Tűzifa tölgy	1	48
Árpa középszerű	6	40	1 krt.	1	40	1 krt.	Marhahús	1	40
Zab legjobb	5	80	1 krt.	1	27	1 krt.	Disznóhús	1	27
Zab középszerű	5	40	1 liter	1	30	1 liter	Juhhús	1	30
Kukuricza	3	10	1 liter	1	40	1 liter	Borjúhús	1	40
Burgonya	10	1	1 liter	1	30	1 liter	Szesz abroncsban	1	30
Borsó	7	1	1 liter	1	40	1 liter	Szesz hiter száma	1	40
Bab	7	1	1 liter	1	40	1 liter	Sőr	1	40
Lencse	7	1	1 liter	1	40	1 liter	Palinka "	1	40
Köleskása	2	60	1 liter	1	40	1 liter	Bor, fehér	1	40
Széna legjobb kötetl.	2	60	1 liter	1	40	1 liter	Bor, veres	1	40